

موضوع	ابطال تعرفه شماره 41 عوارض شهرداری مورد عمل برای سال 1388 مصوب شورای اسلامی شهر اراک در خصوص وضع عوارض نیم درصد بر قراردادهای پیمانکاری
شماره دادنامه: 550 تاریخ دادنامه: 08/08/1391 کلاس پرونده: 88/555	
موضوع شکایت و خواسته: ابطال تعرفه شماره 41 عوارض شهرداری مورد عمل برای سال 1388 مصوب شورای اسلامی شهر اراک در خصوص وضع عوارض نیم درصد بر قراردادهای پیمانکاری	
شاکی: آقای غلامرضا شاطری مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری	
گردش کار: آقای غلامرضا شاطری به موجب دادخواستی، ابطال تعرفه شماره 41 عوارض شهرداری مورد عمل برای سال 1388، در خصوص عوارض نیم درصد بر قراردادهای پیمانکاری مصوب شورای اسلامی شهر اراک را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که: «احتراما، این جانب غلامرضا شاطری به استناد بند 1 ماده 19 قانون دیوان عدالت اداری مصوب 09/03/1385، رسیدگی و ابطال تعرفه شماره 41 مربوط به عوارض نیم درصد شهرداری بر قراردادهای پیمانکاری مصوب شورای شهر اراک مورد عمل برای سال 1388، به علت مخالفت با مفاد قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 17/02/1387 مورد استدعاست.	
دلایل و جهات ابطال و نقض مصوبه مورد اعتراض به شرح زیر به استحضار می‌رسد:	
1- شورای شهر اراک طی نامه شماره 4951/87/ش مورخ 08/11/1387، 4 جلد تعرفه‌های عوارض محلی شهرداری اراک جهت اجرا در سال 1388 از جمله تعرفه شماره 41 مربوط به عوارض نیم درصد شهرداری قراردادهای پیمانکاری که با استفاده از اختیارات حاصله از بند 16 ماده 71 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب 01/03/1375 و اصلاحیه‌های بعدی، تصویب و به منظور تأیید به استانداری ارسال کرده است که استاندار استان مرکزی در اجرای بند 12 تفویض اختیار شماره 34/3/1/93044 مورخ 20/07/1387 وزیر کشور، تعرفه‌های عوارض موصوف را به لحاظ عدم مغایرت قانونی، به تأیید رسانده است.	
2- با عنایت به ماده 1 قانون مالیات بر ارزش افزوده که بیان می‌دارد عرضه کالاها و ارائه خدمات در ایران و همچنین واردات و صادرات آنها مشمول مقررات این قانون است و از طرفی در ماده 4، عرضه کالا را انتقال کالا از طریق هر نوع معامله است. همچنین ماده 5 ارائه خدمات را به استثناء موارد مندرج در فصل نهم، انجام خدمات برای غیر در قبال ما به ازا می‌داند.	
3- با التفات به ماده 6 قانون یاد شده، واردات را، ورود کالا یا خدمت از خارج از کشور یا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی به قلمرو گمرکی کشور و در ماده 7 صادرات را، صدور کالا یا خدمت به خارج از کشور یا به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی تعریف کرده است و به تبع آن در ماده 9 معاوضه کالاها و خدمات را، عرضه کالا یا خدمت از طرف هر یک از متعاملین تلقی و به طور جداگانه مشمول مالیات می‌داند.	
4- با توجه به تعاریف مندرج در بندهای 2 و 1 این دادخواست و نظر به متن ماده 8 قانون یاد شده که اشعار می‌دارد، اشخاصی که به عرضه کالا و ارائه خدمت و واردات و صادرات آنها مبادرت می‌نمایند به عنوان مودی شناخته شده است و مشمول مقررات این قانون خواهند بود. لذا پیمانکاران که عهده‌دار یکی از موارد تعریف شده و یا تواما می‌باشند و غیر از موارد و حالات یاد شده، مورد و حالت دیگری برای انجام کار پیمانکاران متصور نیست. فلذا کلیه قراردادهای پیمانکاران در چارچوب یکی از موارد مارالذکر و یا توأما صورت می‌پذیرد و مشمول قانون مالیات بر ارزش افزوده می‌شوند.	
5- نظر به ماده 16 قانون مذکور، نرخ مالیات بر ارزش افزوده یک و نیم درصد (5/1%) است و در بند (الف) ماده 38، نرخ عوارض شهرداریها و دهیارها در رابطه با کلیه کالاها و خدمات کالا و خدمات مشمول قانون مورد اشاره را، علاوه بر نرخ مالیات موضوع ماده (16)، مشمول نرخ یک و نیم درصد (5/1%) دانسته است.	
6- به موجب ماده 50 قانون صدرالذکر، برقراری هر گونه عوارض و سایر وجوه برای انواع کالاهای وارداتی و تولیدی و همچنین ارائه خدمات که در این قانون تکلیف مالیات و عوارض آنها معین شده است، همچنین برقراری عوارض به درآمدهای مأخذ محاسبه مالیات، سود سهام شرکتها، سود اوراق مشارکت، سود سپرده گذاری و سایر عملیات مالی اشخاص نزد بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی مجاز، توسط شوراهای اسلامی و سایر مراجع ممنوع است و در تبصره 1 این ماده آمده است شوراهای اسلامی شهر و بخش جهت وضع هر یک از عوارض محلی جدید که تکلیف آنها در این قانون مشخص نشده باشد	

موظفند موارد را حداکثر تا پانزدهم بهمن ماه هر سال برای اجرا در سال بعد تصویب و اعلام عمومی نمایند که عوارض نیم درصد بر قراردادهای پیمانکاری، تکلیفشان در قانون مالیات بر ارزش افزوده مشخص شده و به استناد مواد (16) و (38) نرخهای مالیات و عوارض به وضوح درج شده است.

7- با دقت نظر به مفاد ماده 52 قانون موصوف که از تاریخ لازم اجرا شدن آن، قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب 1381 و اصلاحیه بعدی آن و سایر قوانین و مقررات خاص و عام مغایر مربوط به دریافت هر گونه مالیات غیرمستقیم و عوارض بر واردات و تولید کالاها و ارائه خدمات را لغو و برقراری و دریافت هر گونه مالیات غیرمستقیم و عوارض دیگر از تولیدکنندگان و واردکنندگان کالاها و ارائه‌دهندگان خدمات ممنوع کرده است و حکم این ماده را شامل قوانین و مقررات مغایری که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است، نیز می‌داند.

8- شورای شهر اراک وضع عوارض نیم درصد بر قراردادهای پیمانکاری را به استناد دادنامه شماره 1476 مورخ 12/12/1386 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری دانسته است که با توجه به این مهم که قانون مالیات بر ارزش افزوده در مورخ 17/02/1387 به تصویب رسیده و قواعد و مقررات جدید را وضع کرده و موخر بر دادنامه یاد شده است، لذا رأی مارالذکر نافذ نیست و از درجه اعتبار ساقط است.

با توجه به مطالب معنون و از آن جا که عوارض نیم درصد بر قراردادهای پیمانکاری، تکلیفشان در قانون مالیات بر ارزش افزوده مشخص شده است و به استناد مواد (16) و (38) نرخهای مالیات و عوارض به وضوح درج شده است و برقراری هر گونه عوارض و سایر وجوه برای انواع کالاهای وارداتی و تولیدی و همچنین ارائه خدمات که در قانون، تکلیف مالیات و عوارض آنها معین شده است توسط شوراهای اسلامی و سایر مراجع ممنوع است و شوراهای اسلامی شهر و بخش، جهت وضع هر یک از عوارض محلی جدید، که تکلیف آنها در این قانون مشخص نشده است، می‌توانند به تصویب برسانند. لذا ابطال تعرفه شماره 41 یاد شده مورد استدعاست.»

تعرفه حاوی بندهای متعدد است لیکن صدر تعرفه به شرح زیر آغاز شده است: «عوارض نیم درصد بر قراردادهای پیمانکاری مستندا به تبصره 2 بند 2 ماده 99 قانون شهرداریها و به استناد دادنامه شماره 1476 مورخ 12/12/1386 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری» در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی شهر اراک به موجب لایحه شماره 86/89/ش مورخ 18/01/1389 توضیح داده است که: «احتراما، به استحضار می‌رساند، با بررسی دقیق شکایت مشارالیه موارد ذیل در پاسخ به شکایت نامبرده به عرض می‌رسد:

1- طبق ماده «1» قانون مالیات بر ارزش افزوده در خصوص مالیات مطرح است و مربوط به عوارض نیست و در خصوص عرضه کالاها و ارائه خدمات و واردات و صادرات است که قراردادهای پیمانکاری جزء هیچ یک از موارد مصرح در قانون نیست و در قالب عوارض محلی طبق بند 16 ماده 71 تشکیلات و وظایف و انتخابات شورای اسلامی [قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب 01/03/1375] این عوارض وضع شده است.

2- طبق رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در دادنامه 1476 مورخ 12/12/1386، وضع این عوارض مجاز دانسته شده و هیچ مغایرتی با قوانین فرادست نداشته است.

3- وضع عوارض بر قراردادهای پیمانکاری دقیقا طبق تبصره 1 ماده 50 قانون مالیات بر ارزش افزوده وضع می‌شود و خارج از قانون نیست.

4- شاکی قید کرده است که قانون مالیات بر ارزش افزوده مقدم بر رأی هیأت عمومی دیوان که موخر است تصویب شده که با عنایت به بند «1» و بند «3» فوق پاسخ لازم ارائه شده است. علی‌هذا استدعا دارد خواسته شاکی از طرف آن مرجع کان لم یکن و قرار رد دعوا صادر فرمایند و نتیجه را به طرفین دعوا ابلاغ فرمایند.» هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ یاد شده با حضور روسا، مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد. پس از بحث و بررسی، با اکثریت آراء به شرح آینده به صدور رأی مبادرت می‌کند.

رأی هیأت عمومی

نظر به این که در ماده 50 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 17/02/1387، برقراری هرگونه عوارض و سایر وجوه برای انواع کالاهای وارداتی و تولیدی و همچنین ارائه خدمات که در این قانون تکلیف مالیات و عوارض آنها معین شده، ممنوع اعلام گردیده است و در بند الف ماده 38 از همین قانون، نرخ عوارض خدمات 5/1 درصد تعیین شده است و فعالیتهای پیمانکاری نیز از مصادیق ارائه خدمات است و از سویی به موجب ماده 52 قانون مالیات بر ارزش افزوده، قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب سال 1381 صریحا لغو شده است و رأی شماره 1476 مورخ 12/12/1386 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری که مستند به قانون پیش گفته، برقراری عوارض نیم درصد از قراردادهای پیمانکاری توسط شورای اسلامی شهر اردکان را مغایر قانون تشخیص نداده بود، با لحاظ ماده 52 قانون مالیات بر ارزش افزوده و ماده 53 الحاقی به آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال 1384 واجد اثر قانونی نیست، بنابراین تعیین عوارض بر قراردادهای پیمانکاری مصرح در تعرفه شماره 41 عوارض شهرداری در سال 1388 مصوب شورای اسلامی شهر اراک مغایر حکم مقنن به شرح مذکور است. لذا با استناد به بند یک ماده 19 و ماده 42 قانون دیوان عدالت اداری حکم به ابطال آن صادر و اعلام می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

محمدجعفر منتظری

